

PESTI GÉZÁNE
Szigetvár

A Hangok-betűk című témakör tanításának tervezése

— 2. OSZTÁLY —

I. Az anyanyelv tanításának célja, eredményei, hiányosságai a 2. osztály hangtani ismeretek témakörében

A jelenleg érvényben lévő tanterv világosan leszögezi a célokat, mellérendeli a feladatokat, meghatározza a követelményeket e témakörre.

Ezek eredményessége nagyon változó; a meglévő taneszközök használata, használata és a tanítási módszerek eltérőségéből is adódhat, adódik. Ezt véltem felfedezni az 1982. évben végzett reprezentatív felmérés eredményeiből is, mely „Az alsó tagozatos magyar nyelv és irodalom tanterv értékelése” címen jelent meg az 1984-es évben.

— „A helyesírást vizsgálva a 13. feladatban 10 szóban átlagosan 3—4 hibát véstek a tanulók, ebből átlag 1,4 magánhangzók és 1,3 mássalhangzók időtartamára vonatkozó hiba. Figyelmeztetők ezek az adatok.” [1]

— „A beszédművelő munka visszaesésére is gondolhatunk, amikor a magánhangzók és mássalhangzók időtartamának teljesítményszázalékait elemezzük. A helyesírás egyik alapelve, támpontja a kiejtés, ezért erre folyamatosan fokozottabb figyelmet kell fordítani.” [2]

Az értékelés összegezve leszögezi:

— „A helyesírási készség fejlesztése érdekében többet kell foglalkozni hangoztatási, helyesejtési feladatokkal (magán- és mássalhangzók időtartama) hallásfejlesztéssel, következetesen érvényesíteni kell a szóelemzést és a *helyesírási hibák javítását, javíttatását minden* tantárgy oktatójának feladatként kell tekintenie, meg kell oldania.” [3]

Ennek a jegyzetnek a tanulmányozása és az eddig tanítási gyakorlatomban is tapasztalt hasonló hiányosságok inspiráltak arra, hogy e leggyengébb eredményt elért területen próbálkozzam az új, a jobb útkereséssel.

Munkámat ebben a szellemben, a meglévő pedagógiai kutatások alkalmazásával végeztem.

II. A témakör feldolgozásakor 3 fő területtel kiemelten foglalkoztam:

1. A kiejtés elvének következetes érvényesítésével.
2. A beszédkészség-fejlesztés érdekében az anyanyelvi tankönyv indukciós szövege helyett bábjátékokat alkalmaztam.
3. Értékelésnél, hogy önértékelési képességük mind magasabb fokra jusson, önellenőrzéses módszert alkalmaztam.

Elképzelésem szerint jobban ki kell használni és fel kell ismerni a tanulók különböző típusaiból eredő — esetleges hátrányokat — főleg előnyöket.

Biztosan kell ismerni az akusztikus, vizuális, s motorikus típusú — vegyes típusú tanulókat, hogy az órán mindenki részesüljön a számára megfelelő kedvező hatásokból. Ugyanakkor alakítani s fejleszteni kell a megfigyelőképesség mellett a tanulók abszt-

rakciós képességét is. Mindez elősegíti a *tudatos* nyelvtani ismeretek tudatos alkalmazását.

1. A *kiejtés elvének következetes érvényesítése* érdekében ismerni kell a megfelelő beszédművelő feladatokat, melyeket 3 csoportra oszthatunk:

a) a helyes beszédlelés megtanítása,

b) a szép, tiszta artikuláció elsajátítása,

c) a mondat- és szövegfonetikai eszközök helyes használatára nevelés. [4]

Az óra eleji helyesejtési gyakorlatokat igyekeztem úgy összeállítani, hogy ezt a 3-as feladatot teljesítsük. Figyelemreméltók Deme László szavai, megállapításai:

„A helyes kiejtésre nevelésnek nem az a legfontosabb feladata, hogy a szó szépen csengjen, hanem, hogy értelmesen. Nem a külső burok szépségével kell hatnunk, hanem a gondolatéval, amely a szavakban rejtett, s amit ki kell hoznunk belőle a maga eredeti tisztaságában.” [5]

2. A 2. osztályban a „Hangok, betűk” című témakör szinte kínálta a lehetőséget, hogy az órán a kitűzött cél megvalósítása érdekében, használjuk fel a *bábozást* mint oktatási, sőt nevelési szemléltetési eszközt. Előnye (mivel a bábjáték elsősorban játék, öröm), hogy a tanuló játékos módon sajátíthatja el az ismereteket, amellett, hogy nem igényel különösebb anyagi ráfordítást, leköti a gyerekek érdeklődését, és esetenként biztosítja a kikapcsolódó motorikus tevékenységet.

3. Az *ellenőrzés, értékelés* régóta vitatárgya oktatásunknak. Egyik funkciója, hogy kedvet ébresszen a tárgy iránt, motiválja a tanulót a gyakorlásban, a követelmények egyre magasabb szintű elsajátításában.

„Akkor nevelünk eredményesen, ha a tanulókat önértékelésre neveljük, és lehetőséget nyújtunk számunkra, hogy egyre több alkalommal ők ismerjék fel hibáikat. (6)

Tudjuk, hogy a szóbeli értékelés teszi lehetővé a legárnyaltabb értékelést. Ebben az esetben sokszíniú éreztetjük az egyéni teljesítményeket és a nevelési folyamatban oly fontos fejlődést.

Eközben a pedagógust is tájékoztatja egyrészt saját munkájának hatékonyságáról; másrészt a további szükséges tennivalókról. Ezért olyan fontos, hogy *ellenőrizzük, értékeljük a tanuló minden munkáját*, mégpedig a legjobb módszerrel, az *önellenőrzéssel*. Az önértékeléshez csak lassan, fokozatosan juthatunk el úgy, hogy a fokozatokban megvalósuló önellenőrzésre szoktatjuk őket összehasonlító módszerrel.

A folyamatos gyakorláskor és a tanulás folyamatában kapott motiváló kis ötösöket, pontokat, a tanulók *átváltják* megfelelő *szöveges* értékeléssé. Így a hibajavítás és a teljesítmények értékelése már a tanítási órákon megtörténik. Ezt egyben *diagnosztizáló* értékelésnek is tekintettem. A témazáró végén végzett *összegző-lezáró-minősítő* értékelést kaptak a tanulók, természetesen már érdemjeggyel.

IV. Az *alkalmazott módszerek, eljárások részletes bemutatása.*

— Fontos az óra eleji folyamatos gyakorlásnál a tanulói sikerélmény biztosítása, differenciált foglalkoztatással. A *differenciálást* 2, illetve 3 csoportban végeztük, különböző nehézségű feladatokkal. Azt, hogy melyik csoportba, melyik tanuló került időnként, ők maguk dönthették el.

A feladatok összeállításánál a játékos, de ugyanakkor gondolkodtató feladatokat vettem az óra anyagába: rejtvények, lottók, táviratjátékok, találós kérdések, amelyek főleg kreatív gondolkodásra készítették a tanulókat.

A tollbamondások szókészletét az alapszókészlet szavaiból válogattam, ügyelve, hogy a bennük szereplő magánhangzók időtartamának jelölésére, gyakorlására mód legyen. Differenciált *csoportmunkát* a 9. órában terveztem. Erre az időre megfelelő modellt nyújtottunk a kreativitásra, önálló alkotásra. Négy tanulónak közös bábdarabokat kellett összeállítani, előre megadott témában.

— A szemléleti anyag elsődleges elemzése előtt a *belyesejtési* gyakorlatok segítettek a kiejtés elvének következetes érvényesítését, a kitűzött feladatok könnyebb elvégzését.

— A szemléleti anyag, ahogy azt már jeleztem, bábszöveg volt. Kétszeri felolvasás után önként jelentkező tanulók adták elő a történet lényegét, ügyelve, hogy az általam kiemelt szóanyag mind nagyobb mennyiségben forduljon elő benne. Hallás után a tanulók a szavakat kigyűjtötték, majd a kiemelt szavakon formai elemzést végeztünk.

Hallás-látás után megfogalmazzuk a megfelelő általánosítást.

— Az elsajátítás eredményének gyakorlása, ellenőrzése is legtöbbször differenciált formában történt.

Többször kaptak lehetőséget a tanulók a szöveg szóbeli és írásbeli reprodukálására, címadására.

— Az órán végzett feladatokat mindig ellenőriztük összehasonlító módszerrel írásvetítőről.

Osztály: 2. a

Tantárgy: Magyar nyelv és irodalom. Nyelvtan

Témakör: Hangok, betűk (4. óra)

Az óra anyaga: Ékezet- és betűpótló gyakorlatok

i—i a szavak belsejében és a szó végén

Nevelési feladatok:

Tartózkodj sokat a friss levegőn!

Önértékelési képesség fejlesztése

I. *Folyamatos gyakorlás* FOM (önálló munka)

1. Hibajavítás — Rosszcsont Peti így írta a szavakat. A súlyos hibákat kétszeres aláhúzással javítsd!

Lottó: 1. golya (alapszókészlet)

2. telyszin szavai)

3. lassu

4. keden

Ellenőrzés — összehasonlító módszerrel — önértékelés. Annyi pontot írj, ahány találatod van!

2. „Magánhangzó kerestetik” című játék (a—á, o—ó)

t . s . k . d . z , k . l . cs , . ll .

Ellenőrzés — önértékelés — pontok adása: 8

II. Alkalmazáshoz szükséges *belyesejtési gyakorlatok* (beszédművelő gyakorlat)

a) Mosolygyakorlatok — ajakizom-erősítő gyakorlatok

b) Artikulációs gyakorlatok

a—i—a—i—a—i Ügyelj az i—i helyes ejtésére!

á—i—á—i—á—i

c) Gyorsasági gyakorlatok (egy levegővétellel addig mondd, míg el nem fogy a beszívott levegő!)

Katika—karika

Hírek—Írek—Szírek

d) A mondat helyes dallamának gyakorlása

Kis csíz Mit rizs, friss víz

mit csípsz bíbic? s tíz kis

Kis pinty, Itt is rizs!

mit sírsz? friss víz

Ríz is?

Ríz is!

Így víg

tíz csíz,

tíz pinty

s tíz kis

bíbic!

Hízik?

Hízik!

(Szepesi Attila: Csipegető)

III. *Célkitűzés:* A mai órán megfigyeljük az i—í hangokat a szó belsejében és a szó végén.

1. Indukciós szöveg: bábjelenetet hoztam.
— Gondolkozzatok, ki vállalja a szerepeket!
Szereplők: Róka, Maci, Csacsi
— Adjatok címet a történetnek! Írjátok le!
Pontot kapnak. FOM (önálló munka)

Bábjelenet

- Maci: Szervusz Ravaszdi! Mi újság?
Róka: Mi lenne? Éhes vagyok. Elindultam valami finom falatot keresni.
Maci: Igen izgalmas!
Róka: Itt, Szigetvár kiemelkedő részein még hó van.
Maci: Na, és?
Róka: Sétáltam, a vár tövében két szép szürke fület pillantottam meg. Azt hittem, egy nyuszi lapul a bokorban.
Maci: Mi volt, kedves Ravaszdi, ha nem nyuszi?
Róka: Mi lett volna? A kis csacsi a fűzfatelepről.
Maci: Igazán? Jó nagyot tévedtél ismét.
Róka: Így bizony, tévedtem.
Maci: És mit csinált a kicsi csacsi a bokorban?
Róka: Sirt' a buta. A padláson volt egy régi sí. Lehozta, fel akarta csatolni, itt vette észre, hogy kevés a sí.
Maci: Miért kevés?
Róka: Hát azért, mert a csacsinak négy lába van, sí pedig csak kettő volt.
Maci: Nahát Ravaszdi! Hogy te milyen okos vagy! Nem is tudom, egy ilyen okos róka miért nem talál ennivalót! Szervusz Ravaszdi! Igyekszem már haza, vár a mamám, és leckét is kell írnom, holnap újra iskolába megyek.
Róka: Szervusz! Vizszontlátásra!
Ellenőrzés: a címek meghallgatása — önértékelés — 3 pontot ér a jó cím.

2. A *bábjelenet reprodukálása* (szereplők: Önként jelentkezők)
— Feladat: A jelenet alatt *hallás* után írjátok ki a bennük szereplő i—í-s szavakat.
i i—í 2
— A gyűjtött szavak elemzése.
Megállapítás: A szavak belsejében és a szó végén is lehet az i rövid és hosszú is.
Hallás után és emlékezetből állapíthatjuk meg a pontos helyesírást.
Ellenőrzés — önértékelés — annyi pont, ahány gyűjtött szó van. 6

IV. Az ismeretek alkalmazása D. O. M.

- A csoport: Írd le röviden 2—3 mondattal a történet lényegét!
B csoport: Írd le, mi tetszett a történetben?
C csoport: A jelenet újrabábozása (írd ki az i—í-s szavakat!)
Ellenőrzés — önellenőrzés — 1. csoport: 10 pont
2. csoport: 5 pont
3. csoport: 5 pont

Órai munka értékelése:

Pontok összeadása

- A csoport 30—32 pont: Gratulálok! 10 tanuló
B csoport 25—27 pont: Bravó! 12 tanuló
C csoport 24—27 pont: Így folytasd! 6 tanuló

H. f.: A csop. 21. old. 1/c feladat

B—C csop. 22. old. 2. feladat A. NY. K.-ből

Folyamatos feladat: az aznapi helyesírási hibákat egyszer le kell hibátlanul írni.

Osztály: 2. a

Tantárgy: Magyar nyelv és irodalom. Nyelvtan

Témakör: Hangok, betűk (7. óra)

Az óra anyaga: u—ú a szavak belsejében és a szó végén

Nevelési feladatok:

Háziállatok haszna, gondozása

Megfigyelőképesség fejlesztése

H. f.: ellenőrzése, értékelése.

I. *Folyamatos gyakorlás* FOM (önálló munka)

— Betűk sorrendje

Dezső, Ódön, Jenő, Dömötör, Ernő 5

— Mondat szavakra bontása, helyesírása:

- Táviratjáték: sokesősettazéjjel 5
- Magánhangzó pótlása
Hol vagyunk kiránduláskor?
.rd . b . n 3
- Ékezetek pótlása
itatos, ropogos, torkos, dolgozó 4
- Írd le a közös nevét:
március, április, május 1
- Ellenőrzés, önértékelés — összehasonlító módszerrel. Elérhető pont 18.
- II. *Beszédművelő gyakorlatok* FOM
- Artikulációs gyakorlatok — légzőgyakorlattal
a-á-e-é-i-í-o-ó-ö-ő-u-ú
- Szöveges gyakorlatok
1. S-sz, beh sok súly!
Meg se mozdul
2. Parton ül a két nyúl
kis nyúl, nagy nyúl
ugrabugrál, lyukba bujkál
bukfencet hány, fűbe turkál
itt nyúl, ott nyúl
kis nyúl, nagy nyúl.
3. Gyorsasági gyakorlat.
Úton, útfélen, úrfiak ugrálnak.
(Mi az?)
- III. *Célkitűzés*: A mai órán az u—ú helycsírását figyeljük meg.
Indukciós szöveg: bábjelenet.
MFSZ. Adj címet, címeket a történetnek!
Bábjelenet
- Szereplő: Róka, farka bekötve fehér zsebkendővel.
Róka: Szervusztok gyerekek! Fáradt vagyok. Hosszú utat tettem meg. A baromfiudvarból jövök. Nagyon éhes voltam. Gondoltam, majd csak akad számomra egy szép tyúk. Bebújtam. Egy nyúl észrevett, de elfutott a buta. Láttam, egy borjú uzsonnázik. Ez nagy feladat! Inkább azt figyeltem, van-e lúd vagy tyúk. Láttam egyet. Majdnem elkaptam, de az éber kutya észrevett. Farkam után ugrott, én meg csak futottam. A tyúk így az udvaron maradt. Bizony szomorú a kedvem.
- (Nevelési cél kiemelése: A róka pusztítja a hasznos háziállatokat. Veszettségre felhívni a figyelmet.)
Ellenőrzés — önértékelés — pontok adása a címekért. 2
- IV. *A történet bábozása* (a tanító végzi)
- Szógyűjtés — csoportosítás, u—ú-val, hallás után.
Elemzés: hallás-látás alapján.
Megállapítás: A szavak belsejében az u—ú változó. A szó végén legtöbbször hosszú.
Kivételek megfigyelése, megtanulása.
— Mosó Masa című könyv 9. oldalán a pirossal szedett szavak.
- V. *Alkalmazási szakasz, gyakorlás* D. O. M.
- A csoport: Kakukktojás című játék.
savanyú, gyalu, hosszú, lapu, kút, hattyú, úr
Írj egyikkel egy mondatot.
- B csoport: Döntsd el! Igaz—hamis?
1. A szavak végén az u legtöbbször hosszú.
2. A szavak végén az u mindig hosszú.
3. A szavak belsejében az u változó.
4. Kivételek: áru, kapu, hamu, marabu, lapu, Samu.
- Ellenőrzés — önértékelés — összehasonlító módszerrel, pontok beírása: 6 és 4 pont.
- VI. *Órai munka értékelése*
A csoport elérhető össz.:
24—26 pont	
Megdicsérték!	11 tanuló
20—23 pont	6 tanuló
20 alatt	3 tanuló
- B csoport elérhető össz.:
20—23 pont	3 tanuló
Figyeltem!	
17—19 pont	6 tanuló
16 alatt	3 tanuló
- H. f.: A csoport 340/2, B csoport 330/1. a.

IV. *Eredmények, következtetések levonása*

„Kísérleti gyakorlatunk alapján állítjuk, hogy a kisiskolás kori beszédművelés csak akkor lehet eredményes, ha helyesejtésre és beszédfejlesztésre egyformán gondot fordítunk. — A kiejtési normáknak megfelelő artikulációs biztonság, a fejlett beszédhallás épp olyan nélkülözhetetlen feltétele a gyermek beszédfejlődésének, mint a beszédkedv és a kontextusnak megfelelő szöveglétrehozás.” [7]

a) A helyesejtési gyakorlatok végzésénél a hangképzésben szerepet játszó szerveket is lehetőségük volt a tanulóknak megfigyelni. A témakör tanításának elején még az utasításokat nem ismerték, rendszeressége is hiányzott náluk. Lassabban ment a gyakorlás, a fokozatosság elvét szigorúan be kellett tartani. Majd egy bizonyos gyakorlás után igen nagy lendülettel végezték e gyakorlatokat. Motiválta őket a mindig új problémahelyzet, az önálló próbálgatás, alkotás öröme.

Volt egy-két tanuló, aki játéknak tekintette, az utasításokat nem vette komolyan, és amikor a helyesejtésben tanultakat alkalmazni kellett volna, az óra további részében sikertelenség érte.

Voltak gyakorlatok, amelyek vissza-visszatértek; mosolygyakorlatok, ajakizomgyakorlatok.

Később már tudtak az utasításoknak megfelelően cselekedni, nyelvükkel, ajkukkal artikulációs gyakorlatokat végezni. Ezáltal gazdagodott szókincsük is.

A fegyelmezett magatartás mellett a megfigyelőképesség fejlesztése is segítette az eredményes tanulást.

A gyakorlatokban szereplő versanyag közelebb vitte a tanulókat a költészethez.

Minden helyesejtési gyakorlatot néma olvasás előzött meg, s ez egyben olvasásgyakorlásnak is megfelelt.

A 8. órában már jellel is megtanulták az erősítést és halkítást, a hangerőváltozásokat.

Annyira megszokták, megszerették, igényelték a tanulók, hogy a 10. órában a témazáró írásakor nem terveztem helyesejtési gyakorlatokat (az idő rövidsége és a hosszú témazáró miatt), s a tanulók hiányolták.

A helyesejtésben elért eredményeket közvetlenül konkrétan nem állt módomban felmérni, de eredményessége már a 3. óra után észrevehető volt. Az indukciós bábjelenetekből a hallás után kigyűjtött szavak kevés hibával kerültek a megfelelő oszlopba. Ugyanakkor a bábozó gyerekek ügyeltek a helyesejtésre. A feladatok elvégzése után az ellenőrzéskor, visszajelzéskor is a helyes kiejtésre ügyelve olvasták fel a feladataikat.

A témakör tanításának végére minden tanuló megtanulta, tudta a magánhangzók sorát is, hiszen az órán azzal a két hanggal bővült az artikulációs gyakorlat anyaga, amelyik két hang helyesírását tanultuk. Hogy elmélyültebben foglalkoztam e gondolatkörrel, arra a megállapításra jutottam, hogy a *helyesejtési* gyakorlatokban *szerzett ismeretek* nemcsak anyanyelvi órákon, hanem *más tantárgyak* óráin is jelen vannak, alakították, *gazdagították* a tanulók *személyiségét*.

Ugyanakkor meg kell említenem, hogy a szöveganyag gyűjtése, válogatása nagy energiát igényel a tanítóktól. A fáradtság megéri, hiszen nincs szebb, mikor az általam nyújtott ismeretet a tanuló magáénak tudja, használja, boldogan él vele, és ami fő, talán további ismeretszerzésre serkenti.

b) A bábjelenetekben rejlő nevelési lehetőségeket sikerült kihasználni.

Ilyenek voltak:

— Ne légy torkos!

— Teljesítsd kötelességeidet!

— Aki megszegi szavát, annak nem hiszünk.

- Háziállatok haszna.
- Egészséges a téli sport.

Nemcsak motiváló erőként, világnézeti nevelésként is igyekeztem alkalmazni, de beszédkézséget is szerettem volna fejleszteni.

Örömmel tapasztaltam, hogy a gyenge beszédkézségű, félénk, bátortalan tanulókból is több vállalkozott a báb jelenet előadására. Szinte kicserélődött egy félénk, visszahúzódó gyerek a bábparaván mögött. Hallatlan nevelőértéke volt, hiszen a közösség felnézett rá. Volt olyan kislány, aki „vastapsot” kapott az osztálytársaitól.

Be kell hatolni a tanuló érzélemlévilágába, azonosulni vele, s így segíteni a helyes irányba alakulását, amit a báb nagymértékben segített. Fantáziájuk, kreativitásuk mind jobban nőtt. A 9. órában a csoportmunkában jól látható volt mindez. *Fejlődött reproductív képzeletük*, ennek alapján sikeresen működtette alkotó fantáziájukat is.

c) Dolgozatom elején ígértem, hogy 3 feladattal foglalkozom kiemelten. A harmadik egyben a legizgalmasabb: az ellenőrzés, értékelés.

A tanulás folyamatában végzett folyamatos, rendszeres értékelés nemcsak visszajelzést adott munkám eredményességéről, hanem motiválta, *segítette a tanulást*, ahogy Demeter Katalin is fogalmazta:

„... az értékelés — rendszeres és megbízható — feltétlenül szükséges, anélkül nincs tanulás.” [8]

Ezt bizonyítják a témakör végén elért eredmények. Próbálkoztam a kis ötösök gyűjtésével, de a pontozások a tevékenységek minden mozzanatát értékelhetővé tették, s ezért ez sikeresebbnek bizonyul. Meg kell jegyezni, hogy nagy sikere volt a szöveges értékelésnek, amit órai munkájukra maguk írhattak a tanulók. Óra végén azok a tanulók felálltak, akik szöveges értékelést írtak munkájukra. Az óravázlatok végére ezt bejegyeztem. Időnként a füzeteket összeszedtem, és ellenőriztem én is, hogy a gyakori hibákat kijavíthassuk.

A témazáró ellenőrzését, értékelését is a tanulók maguk végezték a következő órán.

Az elkészült felmérőket átnéztem, a pontszámokat tanulónként kigyűjtöttem. Majd a tanulók által elvégzett pontozást, összegezését összevettem a sajátommal. Az eltérés igen minimális volt.

Érdekes volt, hogy a sok pontot összegyűjtött tanulók önkéntelenül írtak oda szöveges értékelést. Ilyeneket: Szép munka! Okos voltam!

Természetesen ezekre a tanulók nem szöveges értékelést, hanem érdemjegyet kaptak. A Báthory Zoltán által megadott százalékos teljesítményértékeket vettem alapul.

Az osztály teljesítménye a következőképpen alakult.

A témazáró írásakor, legnehezebbnek a 4. feladat tűnt. (Zárójelben jegyzem meg, hogy feltételezem, a nehézséget az okozta, hogy a feldolgozás során az ü végű szavakat nem vettük. Konzekvenciáját tudomásul kell venni.)

Szerencsére minimális pontszámot vesztek a tanulók, és a következő óra házi feladatának ezt kapták.

E felmérő önellenőrzése, önértékelése bizonyította, hogy a tanulók megszokták, tudják és jól alkalmazzák e módszert. *Önértékelési képességük* jó irányba fejlődött. Az órai munkában megszokták az állandó munkáltatást, aktivitást, a tanulás folyamatában is igényelték a rendszeres értékelést, amit az is bizonyított, hogy amikor átadtam volt tanítójuknak őket, folytatni kellett e megkezdett személyiségformáló munkát.

Személyes érdeklődésem túl, ezt valamiféle önellenőrzésnek szántam saját részemről.

Meggyőződésem, hogy aki tanít, és szereti „szakmáját”, megtalálja azokat az utakat, módokat, módszereket, eljárásokat, amelyek a jobb, az eredményesebb cél felé vezetnek.

JEGYZETEK

- [1] Az alsó tagozatos magyar nyelv és irodalom tanterv értékelése. OPI, 1984., 49. old.
- [2] Az alsó tagozatos magyar nyelv és irodalom tanterv értékelése. OPI, 1984., 53. old.
- [3] Az alsó tagozatos magyar nyelv és irodalom tanterv értékelése. OPI, 1984., 65. old.
- [4] Tanítói kézikönyv, I. Magyar nyelv és irodalom, általános iskola, 1—4. osztály. Tankönyvkiadó Bp., 1985. (90. o.).
- [5] Deme László: A kiejtés törvényeinek tanítása és tanulmányozása. Magyar Nyelvőr, 94. évf., 3. (280. l.).
- [6] Lénárd Ferenc: Képességek fejlesztése a tanítási órán. Tankönyvkiadó, 1979.
- [7] Zsolnai József: Beszédművelés kisiskoláskorban. Tanítás problémái, sorozat. Tankönyvkiadó, Bp., 1983. (25. l.).
- [8] Demeter Katalin: Az iskolai tanulás értékelési rendszerének fejlesztése. Pedagógiai Szemle, 1985., 7—8. szám (675. o.).

Mágoriné Huhn Ágnes—dr. Puskás Albert: Számítógép az általános iskolában

Folyóiratunk kiadásában megjelent újabb kötetünkkel — az eddigi gyakorlatnak megfelelően — az általános iskolai pedagógusok munkáját kívánjuk elősegíteni a személyi számítógépek felhasználásának témájában. A szerzők munkájukban először is a BASIC-programozási nyelvről adnak tömör összefoglalást. Majd ezt követően olyan témákat dolgoznak fel, amelyek a matematikán belül a tanulói, illetve a tanári munkát segítik a számítógép felhasználása révén. Hasznos példákon keresztül mutatják be a számítógép felhasználásának lehetőségeit a természettudományi és humán tárgyak területén, valamint az iskolai adminisztrációs munkában. Végül a felhasznált és ajánlott irodalom felsorolásával kívánják az olvasót segíteni ismereteinek további bővítésében.

A kötet ára: 60,— Ft. Megrendelhető postai levelezőlapon. Cím: Módszertani Közlemények Kiadóhivatala, 6725 Szeged, Hámán Kató u. 25.